

Jaarverslag Stichting Gastdocenten

WO II Zuidoost Azië

Doelstelling Stichting

De doelstelling van de Stichting gastdocenten WO II Zuidoost Azië is het geven van voorlichting aan jongeren over de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen daarvan in voormalig Nederlands-Indië. Uitgangspunt hierbij is de persoonlijke of voorouder beleving, belevenis en ervaringen met als belangrijkste vraagstelling: “Hoe is het om te leven in oorlogstijd en in een daaropvolgende revolutieperiode”. Grote groepen bewoners uit voormalig Nederlands-Indië hebben te maken gekregen met allerlei vormen van onderdrukking, vrijheidsberoving, discriminatie en geweld. Daarvan waren er 300.000 niet meer welkom of niet meer veilig in het nieuwe Indonesië en zijn daarom naar Nederland gevlucht. Ze werden repatrianten genoemd.

In de huidige samenleving komen vergelijkbare verschijnselen op grote schaal voor. Het zichtbaar maken van deze vormen van racisme en de gevolgen daarvan heeft een preventieve werking. Door het geven van informatie over de gebeurtenissen in de periode 1941 en daarna in het voormalig Nederlands-Indië kan een gesprek op gang gebracht worden. Kennis over oorlog kan leiden tot de uitspraken “Nooit meer oorlog!” en “Geen racisme, geen discriminatie!”. Wij willen graag onze bijdrage leveren aan de discussie over tolerantie, individuele verantwoordelijkheid, racisme, discriminatie en geweld. Fundamentele waarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en wederzijds respect kunnen alleen intact blijven wanneer deze worden beschermd en geen vanzelfsprekendheid zijn.

Van het bestuur

2021 was een bewogen jaar voor de stichting. In het begin van dat jaar zaten we zonder bestuur en zonder webmaster. Alleen Thea Meulders was bereid haar taken te blijven voortzetten. Onze stichting vereist dat er minimaal 3 bestuursleden de stichting vertegenwoordigen. Opheffing van onze stichting leek nabij. Daarom waren we verheugd dat er in maart 3 nieuwe bestuursleden zijn gevonden Gerda Razoux Schultz (voorzitter), Maureen Welscher en Jan Verstraaten. Nieuwe subsidies bij het ministerie van VWS konden nu weer worden aangevraagd.

Er waren echter behoorlijk wat uitdagingen om de stichting weer nieuw leven in te blazen. Om te beginnen konden we heel 2021 slechts digitaal bijeenkomen om onze plannen en activiteiten vorm te geven. Ook een nieuwe webmaster werd gevonden: Guus Razoux Schultz.

De Landelijke Dag kon ternauwernood en last minute tussen 2 corona lockdowns in worden georganiseerd. We waren heel blij met de komst van 50 van onze gastdocenten en oud-gastdocenten en verder genodigden en een muziekbands naar De Kumpulan op landgoed Bronbeek. En last-but-not-least mochten we als gastspreker van de dag Ellen Deckwitz verwelkomen.

Ook is het in dit lastige jaar gelukt nieuwe gastdocenten op te leiden en een ervaren gastdocenten aan ons aanbod toe te kunnen voegen. Ook hier speelde corona een rol en tussen lockdowns in paste de cursusedagen precies. Hulde aan onze opleiders Jan Verstraaten en André Schram.

In 2021 zijn we begonnen om lesboekjes voor scholen, docenten en leerlingen, beschikbaar te stellen na een gastles. Dit kon bekostigd worden uit onder meer besparingen op vergaderkosten. De stichting heeft hiervoor 2 boekjes geselecteerd.

- André Schram - [Het verhaal van Johan](#)
- Anneke Schults - [De vergeten oorlog](#)

In 2021 konden slechts een beperkt aantal landelijke en regionale herdenkingen plaats vinden. Onze bestuursleden hebben namens onze stichting toch een aantal kunnen bezoeken. Thea Meulders en haar zoon legden bijvoorbeeld een krans tijdens de nationale dodenherdenking op 4 mei op de Dam. Deze kranslegging kreeg ook in de Volkskrant en in de nieuwsbrief van Stichting Pelita aandacht.

Naast Winnie Sorgdrager en Diederik van Vleuten als onze ambassadeurs zijn we verheugd te kunnen melden dat schrijfster en dichteres Ellen Deckwitz heeft toegezegd onze ambassadeur te worden.

Eveneens is spoken-word artist Amara van der Elst nu onze jeugdambassadeur. Zij is onder meer bekend van haar optreden op 4 mei tijdens onze nationale herdenking op de Dam. Wij zullen nauw met haar proberen samen te werken om de missie van de stichting onder de jongeren onder de aandacht te brengen.

Het filmproject “*De Kampkinderen*” is in 2021 afgesloten. Dit project hield in dat er van 3 soorten gastlessen een documentaire van elk ca 18 minuten werd opgenomen zodat de komende generaties leerlingen daar kennis van kunnen nemen. De 1^e opname over de *vrouwenkampen* werd nog voor de 1^e lock down op 5 maart 2020 opgenomen. De andere 2 over de *jongenskampen* en over de *buitenkampers* zijn uiteindelijk in oktober 2021 gerealiseerd en inmiddels op ons nieuwe [youtube kanaal](#) te zien. Het bestuur dankt Gijs Wanders en zijn crew voor hun inzet en empathie. Het was een dankbaar en mooi project.

Eind 2021 heeft Maureen Welscher helaas moeten besluiten haar taak als bestuurslid alweer neer te leggen zodat we het jaar afsluiten met een 3-koppig bestuur.

Het bestuur bestond per 31 december 2021 uit Gerda Razoux Schultz (voorzitter), Thea Meulders (penningmeester, coördinator) en Jan Verstraaten (lid, opleidingen). Het secretariaat wordt sinds eind 2021 extern verzorgd.

Vooruitzichten voor 2022

In 2022 gaan we enthousiast aan de slag met onze vernieuwingen. We willen nieuwe gastdocenten onder de volgende generatie werven en opleidingen. Dat is hard nodig om het teruggelopen aantal actieve gastdocenten van de laatste jaren te compenseren. Helaas zijn een aantal van onze oud-gastdocenten overleden.

Nieuwe wetgeving (WBTR) noopt ons tot aanpassingen op onze website, onze statuten en onze wijze van verslaglegging. Er zijn voor 2022 ook veel kansen. De belangstelling voor voormalig Nederlands Indië, de WO II en de gevolgen, genieten een grote publieke belangstelling. Er zijn exposities en er wordt veel in pers en boeken gepubliceerd.

Eind vorige jaar is de presentatie van het ministerie van VWS gegeven van de “Collectieve Erkenning Indische gemeenschap in Nederland – een extra gebaar 2021-2024”. In het kader daarvan hebben wij als stichting een subsidieaanvraag gedaan. Opleidingen en (gratis) uit te delen lesmateriaal staan daarin centraal staan. Wij wachten nu nog op de loting.

Van de penningmeester

Financieel is het 2021 voor de gastdocenten goed verlopen. Wegens corona-maatregelen waren er minder activiteiten en daarom minder uitgaven dan gepland. Het bestuur heeft via zoom vergaderd waardoor er geen vergaderkosten waren. Dat gaf ruimte om meer te besteden aan lesmateriaal, opleidingen en vernieuwing van onze website. De reservering (subsidie) voor het filmproject *kampkinderen* kon geheel worden ingezet. Onze Landelijke Dag werd bezocht door 60 gastdocenten waarvan 54 bijdroegen aan de lunch.

Een begroting voor 2022 zal worden opstellen zodra eind mei meer bekend is over onze subsidieaanvraag in het kader van de “Collectieve Erkenning”.

Voor de exacte cijfers verwijzen we naar de bijlage, ook te vinden op onze website.

Overzicht gastlessen en -lezingen

Via de website zijn in 2021 de nodige aanvragen binnen gekomen waarvan de meeste werden afgelast door de perikelen rond corona. Een aantal wordt doorgeschoven naar 2022. Veel scholen maar ook de gastdocenten moesten noodgedwongen een pas op de plaats maken. Andere gastlessen werden gegeven via persoonlijke benadering van scholen door gastdocenten. Helaas worden nog steeds niet alle aantallen van toehoorders op scholen, lezingen of interviews doorgegeven.

De geschatte aantallen zijn:	Leerlingen	Volwassenen
Basisscholen	581	28
Voortgezet onderwijs	301	18
Digitale gastlessen (PABO)	74	
Lezingen o.a. bij herdenkingen		675
Interviews door leerlingen	4	
Filmproject (VWO)	54	9
<hr/>		
Totaal:	1014	730

Rond 15 augustus worden in meerdere steden herdenkingen georganiseerd waarvoor vaak een gastdocent als spreker wordt uitgenodigd. We hebben hier helaas geen cijfers van.

Het bestuur is dankbaar voor de inzet van de gastdocenten en hoopt dat zij dat nog vele jaren blijven doen.

Opleidingen.

Na 1½ jaar stilgelegen te hebben door het corona virus, konden opleiders André Schram en Jan Verstraaten weer de opleidingen voor nieuwe gastdocenten hervatten.

Er waren vier kandidaten, waaronder een man die na de eerste cursusdag moest afhaken doordat hij getroffen was door het corona virus. Een tweede kandidaat, een man van Japanse afkomst hield op een cursusdag zijn voordracht over verzoening en herdenking. Het was een zeer indrukwekkend geheel! Door ons werd besloten hem een certificaat van onze stichting uit te reiken en zo kregen drie kandidaten uiteindelijk het certificaat uitgereikt.

In 2022 zijn weer 2 cursusrondes gepland waarvan de 1^e al is volgeboekt met 7 cursisten.

Onze vernieuwde website

Vanaf mei 2021 hebben Stefan Dumasy en Guus Razoux Schultz een nieuwe website opgezet. Laatstgenoemde is de nieuwe webmaster geworden. De website is in juli live gegaan. Een en ander is verbeterd ten opzichte van de oude website. Zo worden nieuwe software componenten van Wordpress gebruikt en kan de website nu bijvoorbeeld ook op mobiel en tablet goed worden gelezen.

Ook de diverse aanvraagformulieren zijn verbeterd. We voldoen nu ook met de downloadbare documenten beter aan de nieuwe wetgeving. Nieuw is ook een donatie pagina.

Terug van weggeweest is de "nieuws" sectie en een zoek functie. De links en media sectie bevat nu meer links naar andere organisaties, archieven, verhalen en filmpjes. Zo verwijzen we onder meer door naar de website van Oorlogsverhalen, waarop inmiddels van verschillende gastdocenten hun verhaal te bekijken is.

In de links onder meer ons gloednieuwe [youtube kanaal](#) waarop de resultaten van ons Filmproject Kamp Kinderen 2021 (Gijs Wanders) staan. Ook de Filmportretten van Stefan Rops (2020), voorheen alleen op VHS en usb-stick

beschikbaar, zijn daar beschikbaar. U kunt het kanaal vinden op de homepage van onze website of door naar youtube te gaan en te zoeken op "gastdocenten".

Het oude archief (archief.gastdocenten.com) met persoonlijke verhalen en een geschiedenis van Nederlands Indië is in stand gebleven. Deze staan voor dit jaar (2022) op de rol om de integreren met de nieuwe website.

Tenslotte is het doel in 2022 de website te blijven verrijken met nieuwsberichten, links, boekverwijzingen, persoonlijke verhalen en filmmateriaal.

Enkele reacties 2021

"Jouw spreekbeurt heeft ons allen diep ontroerd. Je hebt gemerkt hoe stil het was tijdens je betoog; hoe iedereen ademloos zat te luisteren. Ik heb het ook erg gewaardeerd dat je na je voordracht nog bleef napraten en met ons de "maaltijd" deelde. Voor mij persoonlijk was je verhaal een eye opener. Ik weet nu veel meer van wat er destijds gebeurd is.; hoe je het hebt overleefd. Nooit hebben mijn ouders daar iets over willen vertellen. Je hebt iets van de sluier opgelicht."

"Ik krijg de leerlingen in mij lessen nooit zo lang stil. Dat geeft aan welke indruk en impact het geeft van een ooggetuige ten opzicht van een docent die verhalen van anderen vertelt "

"ik vind dat dit verhaal een soort bewustzijn creëert bij mensen dat alles wat we nu hebben niet zomaar zo normaal is zo als het ooit was" (een leerling)

"Steeds weer zeggen docenten dat er amper of geen aandacht was in hun opleiding over de WO II in Zuidoost Azië op de Pabo's."

